# Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31.10.2019, sen. zn. 29 ICdo 156/2017, ECLI:CZ:NS:2019:29.ICDO.156.2017.1

**Číslo:** 61/2020

**Právní věta:**

Omezení dlužníka při nakládání s majetkovou podstatou dle § 111 odst. 1 insolvenčního zákona, spočívající v tom, že peněžité závazky vzniklé před zahájením insolvenčního řízení je dlužník oprávněn plnit jen v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem, dopadá i na pohledávky z titulu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Platba pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti není právním jednáním nutným ke splnění povinností stanovených zvláštními právními předpisy ve smyslu § 111 odst. 2 insolvenčního zákona.

**Soud:** Nejvyšší soud

**Datum rozhodnutí:** 31.10.2019

**Spisová značka:** 29 ICdo 156/2017

**Číslo rozhodnutí:** 61

**Číslo sešitu:** 5

**Typ rozhodnutí:** Rozsudek

**Hesla:** Insolvenční rejstřík, Insolvenční řízení, Odporovatelnost, Pojistné na sociální zabezpečení, Právní úkony, Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, Splnění dluhu, Splnění závazku

**Předpisy:** předpisu č. 589/1992Sb.
§ 1 IZ
§ 1 odst. 1 předpisu č. 61/1988Sb.
§ 109 odst. 4 IZ
§ 111 IZ ve znění od 01.01.2014
§ 168 IZ
§ 169 IZ
§ 229 odst. 1 IZ ve znění od 01.01.2014
§ 229 odst. 3 IZ ve znění od 01.01.2014
§ 235 IZ ve znění od 01.01.2014
§ 240 IZ
§ 241 IZ
§ 241 předpisu č. 40/2009Sb.
§ 242 IZ
§ 419 odst. 1 IZ
§ 419 odst. 3 IZ
§ 5 IZ
§ 6 odst. 1 předpisu č. 61/1988Sb.

**Druh:** Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

**Sbírkový text rozhodnutí:**

*Nejvyšší soud zamítl dovolání žalovaného proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 2. 2017, sp. zn. 190 ICm 3281/2015, 102 VSPH 853/2016 (MSPH 90 INS 16976/2014), v rozsahu, v němž směřovalo proti té části prvního výroku, kterou odvolací soud změnil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 7. 2016, sp. zn. 190 ICm 3281/2015, tak, že určil, že poskytnutí peněžitého plnění ve výši 50 000 Kč dne 30. července 2014 z bankovního účtu dlužníka č. XY na bankovní účet žalovaného č. XY je vůči věřitelům neúčinné, a tak, že zavázal žalovaného zaplatit žalobkyni do majetkové podstaty dlužníka do tří dnů od právní moci rozsudku částku ve výši 50 000 Kč. Ve zbytku rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 2. 2017, sp. zn. 190 ICm 3281/2015, 102 VSPH 853/2016 (MSPH 90 INS 16976/2014), zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.*

## I.
## Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem ze dne 20. 7. 2016, č. j. 190 ICm 3281/2015-45, Městský soud v Praze (dále jen „insolvenční soud“) zamítl žalobu, jíž se žalobkyně (JUDr. K. M., jako insolvenční správkyně dlužníka E. S. s. r. o.) domáhala určení, že poskytnutí peněžitého plnění z bankovního účtu dlužníka č. XY (dále jen „účet dlužníka“) na bankovní účet žalovaného (České republiky – České správy sociálního zabezpečení) č. XY (dále jen „účet žalovaného“) ve výši 711 022 Kč dne 20. 6. 2014 je vůči věřitelům dlužníka neúčinné (bod I. výroku), a že poskytnutí peněžitého plnění z účtu dlužníka na účet žalovaného ve výši 50 000 Kč dne 30. 7. 2014 je vůči věřitelům dlužníka neúčinné (bod II. výroku), a jíž se domáhala uložení povinnosti žalovanému zaplatit žalobkyni částku ve výši 761 022 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (bod III. výroku), a rozhodl o nákladech řízení (bod IV. výroku).

2. Insolvenční soud vyšel zejména z toho, že:

> [1] Dne 20. 6. 2014 bylo zahájeno insolvenční řízení na majetek dlužníka na základě insolvenčního návrhu věřitele C. uzavřený investiční fond, a. s. (nyní C. S., a. s.) ze dne 12. 6. 2014.
>
> [2] Dne 20. 6. 2014 byla z účtu dlužníka na účet žalovaného převedena částka 711 022 Kč, přičemž šlo o platbu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti za zaměstnance dlužníka, a to za květen 2014.
>
> [3] Dlužník přistoupil do insolvenčního řízení svým insolvenčním návrhem ze dne 7. (správně 8.) 7. 2014.
>
> [4] Dne 30. 7. 2014 byla z účtu dlužníka na účet žalovaného převedena částka 50 000 Kč, přičemž šlo o platbu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti za zaměstnance dlužníka, a to za květen 2014.
>
> [5] Usnesením ze dne 20. 8. 2014, č. j. MSPH 90 INS 16976/2014-A-15, insolvenční soud zejména zjistil úpadek dlužníka a žalobkyni ustanovil insolvenční správkyní.
>
> [6] Usnesením ze dne 24. 11. 2014, č. j. MSPH 90 INS 16976/2014-B-51, insolvenční soud prohlásil konkurs na majetek dlužníka.
>
> [7] „Finanční situace dlužníka v době vzniku nároku na plnění byla taková, že byl v úpadku a nebyl schopen uspokojovat pohledávky v termínech splatnosti.“

3. Na tomto základě insolvenční soud – cituje § 111 odst. 1 a 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona) – uzavřel, že ačkoli v projednávané věci šlo o peněžitý závazek vzniklý před zahájením insolvenčního řízení (pohledávka žalovaného byla za květen 2014), šlo o plnění povinnosti stanovené zvláštními předpisy a současně i nutné k provozování podniku v rámci obvyklého hospodaření. Proto nebylo prokázáno, že by sporné platby byly v rozporu s omezeními v důsledku účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení a byly tak vůči věřitelům dlužníka neúčinné.

4. Podle insolvenčního soudu dlužník plnil dlužné pojistné na sociální zabezpečení (za květen 2014, tedy před zahájením insolvenčního řízení) dle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, tedy splnil povinnost danou zvláštním zákonem dle § 111 odst. 2 insolvenčního zákona. Odvádění těchto plateb bylo navíc běžným hospodařením dlužníka, které „zmenšilo nějak majetkovou podstatu“, a pokud by dlužník tyto platby neprovedl (neodvedl by pojistné za zaměstnance), šlo by o porušení § 241 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále také jen „tr. zák.“), a dlužníku by hrozilo trestní stíhání, čemuž platbou zabránil.

5. K odvolání žalobkyně proti bodům I. až III. výroku rozsudku insolvenčního soudu Vrchní soud v Praze v záhlaví označeným rozhodnutím změnil rozsudek insolvenčního soudu tak, že určil, že poskytnutí peněžitého plnění z účtu dlužníka na účet žalovaného ve výši 711 022 Kč dne 20. 6. 2014 a poskytnutí peněžitého plnění z účtu dlužníka na účet žalovaného ve výši 50 000 Kč dne 30. 7. 2014 jsou vůči věřitelům dlužníka neúčinná; žalovanému uložil zaplatit žalobkyni do majetkové podstaty dlužníka do tří dnů od právní moci rozsudku částku 761 022 Kč (první výrok), rozhodl o nákladech odvolacího řízení (druhý výrok) a zavázal žalovaného k úhradě soudního poplatku za návrh na zahájení řízení a za odvolání (třetí výrok).

6. Odvolací soud – cituje § 111, § 235 a § 239 insolvenčního zákona – uzavřel, že sporné platby byly neúčinnými „právními úkony“ dlužníka, neboť se na ně nevztahovala žádná z výjimek dle § 111 odst. 2 a 3 insolvenčního zákona.

7. Nejprve odvolací soud dovodil, že pohledávka z titulu pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti není pohledávkou stanovenou zvláštními právními předpisy. Jakkoliv insolvenční zákon neobsahuje ani příkladný výčet předpisů, jež jsou v této souvislosti považovány za zvláštní právní předpisy, z odkazu na § 6 odst. 1 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, je zřejmé, že jde o předpisy stanovující povinnosti vážící se ke specifickému charakteru činnosti konkrétního dlužníka, nikoliv o předpisy stanovující povinnosti, jež pravidelně dopadají na všechny podnikatele. K tomu citoval závěry z „usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 11. 2016, sen. zn. 104 VSPH 791/2016“, podle nichž „§ 111 odst. 2 a 3 insolvenčního zákona stanoví výjimky z pravidla, že po zahájení insolvenčního řízení je dlužníku zásadně zapovězeno plnit peněžité závazky vzniklé před jeho zahájením, a proto je třeba výjimky uvedené v § 111 odst. 2 a 3 insolvenčního zákona vykládat restriktivně. V této souvislosti nelze přehlédnout, že právní předpisy ukládají soukromoprávním subjektům řadu finančních (či jiných) povinností a že jistě nebylo úmyslem zákonodárce preferovat bez dalšího všechny závazky dlužníků vůči „státu“ před závazky vůči ostatním věřitelům, neboť to by se podle odvolacího soudu projevilo výslovně buď v citovaném ustanovení, nebo v zařazení takových závazků dlužníka mezi přednostní pohledávky.“ Ostatně to, že plnění na sociální pojištění a státní politiku zaměstnanosti není považováno za plnění dle zvláštního právního předpisu, plyne dle odvolacího soudu i z toho, že § 168 insolvenčního zákona obsahuje výslovnou úpravu podmínek, za nichž mohou být tyto pohledávky v insolvenčním řízení hrazeny, přičemž při opačném výkladu by tato úprava byla nadbytečná.

8. Dále odvolací soud označil za nesprávný závěr insolvenčního soudu, že platby na sociální pojištění jsou úkony nutnými při provozu dlužníkova podniku v rámci obvyklého hospodaření, jakož i úvahu

ohledně nebezpečí trestního stíhání. Podle odvolacího soudu nepředstavuje neodvedení plateb na sociální zabezpečení či zdravotní pojištění žádnou faktickou překážku dalšího provozu podniku. Současně odvolací soud poukázal na judikaturu Nejvyššího soudu k výkladu § 241 tr. zák. [rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 5. 2000, sp. zn. 4 Tz 63/2000, uveřejněný pod číslem 30/2001 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní (dále jen „R 30/2001“), a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 9. 2002, sp. zn. 5 Tdo 456/2002, ze dne 11. 4. 2012, sp. zn. 8 Tdo 316/2012, a ze dne 27. 7. 2016, sp. zn. 4 Tdo 814/2016, která jsou, stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu označená níže, veřejnosti dostupná též na webových stránkách Nejvyššího soudu]. Z označených rozhodnutí podle odvolacího soudu plyne, že předpokladem trestní odpovědnosti konkrétní osoby za trestný čin neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby podle § 241 odst. 1 písm. a/, odst. 2 tr. zák. (ve znění účinném do 31. 12. 2012) je, aby zaměstnavatel svým zaměstnancům z hrubé mzdy skutečně srazil příslušné částky na povinné odvody, aniž by je dále odvedl. To ale nebyl tento případ, neboť pracovněprávní nároky zaměstnanců dlužníka za květen a červen 2014 nebyly do doby rozhodnutí odvolacího soudu uspokojeny.

9. Kromě toho odvolací soud dospěl k závěru, že sporné pohledávky žalovaného nepatřily mezi pohledávky za majetkovou podstatou dle § 168 insolvenčního zákona, neboť vznikly před rozhodnutím o úpadku. Dlužník mohl po zahájení insolvenčního řízení platit pouze pohledávky dle § 168 odst. 1 a § 169 odst. 1 insolvenčního zákona, a to navíc za předpokladu, že to stav majetkové podstaty umožňoval.

10. Nad rámec výše uvedeného považoval odvolací soud za potřebné zmínit, že stav majetkové podstaty zcela zjevně realizaci plateb neumožňoval, neboť neuspokojeny zůstaly pracovněprávní nároky dlužníkových zaměstnanců, jež se uspokojují v plné výši bez ohledu na dobu svého vzniku, přičemž „stav majetkové podstaty umožňuje přednostní uhrazení toliko některých pohledávek za podstatou a pohledávek jim naroveň postavených pouze za předpokladu, že lze důvodně předpokládat plnou úhradu všech zbývajících pohledávek dle § 168 a § 169 insolvenčního zákona“.

11. Závěrem odvolací soud konstatoval, že pro vyslovení neúčinnosti „právního úkonu“ dlužníka dle § 111 odst. 1 insolvenčního zákona postačuje, že se dlužník dopustí jednání v rozporu s § 111 odst. 1 insolvenčního zákona, na které nelze vztáhnout žádnou z výjimek dle § 111 odst. 2 a 3 insolvenčního zákona. Proto bylo nadbytečné poměřovat napadené úkony kritérii dle § 235 až § 243 insolvenčního zákona. Pro úplnost uvedl, že obdržené plnění ve výši 761 022 Kč bylo plněním vyšším, než jaké by žalovanému náleželo v konkursu, neboť z dosavadního průběhu insolvenčního řízení je zřejmé, že nelze předpokládat ani plnou úhradu pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim na roveň postavených.

12. Z výše uvedených důvodů měl odvolací soud za oprávněný i požadavek žalobkyně dle § 239 odst. 4 insolvenčního zákona a zavázal žalovaného k úhradě částky 761 022 Kč.

## II.
## Dovolání a vyjádření k němu

13. Proti rozsudku odvolacího soudu, výslovně proti všem jeho výrokům, podal žalovaný dovolání, v němž namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na vyřešení právní otázky aplikace § 111 insolvenčního zákona na platby pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, která nebyla dosud dovolacím soudem řešena, tvrdí, že napadený rozsudek spočívá na nesprávném právním posouzení, a navrhuje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí spolu zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

14. Podle dovolatele v případě sporných plateb jde o plnění povinnosti stanovené zvláštním právním předpisem, „a to zejména s ohledem na skutečnost, kdy zaměstnavatel v rámci tohoto plnění

povinností odvádí pojistné nejen za sebe jako zaměstnavatele, ale provádí i odvod pojistného za zaměstnance, kterým bylo toto pojistné sraženo“. K tomu zdůrazňuje, že neodvedení pojistného za zaměstnance naplňuje i skutkovou podstatu trestného činu dle § 241 tr. zák.

15. Dále tvrdí, že platba pojistného posledního dne lhůty pro odvod pojistného, tj. nejpozději 20. dne následujícího kalendářního měsíce, nemůže být sama o sobě neúčinná v důsledku pouhého zahájení insolvenčního řízení, kdy teprve poté následuje šetření soudu ve věci zjištění úpadku dlužníka a do doby vydání usnesení insolvenčního soudu o nařízení předběžného opatření nebo rozhodnutí o ustanovení insolvenčního či předběžného správce je v okamžiku zahájení insolvenčního řízení na návrh věřitele dispoziční oprávnění plně na straně dlužníka.

16. Dovolatel konečně namítá, že napadené úkony dlužníka jsou účinné i proto, že platba pojistného (platba provedená dne 20. 6. 2014) byla učiněna v době, kdy dlužník nemohl ještě vědět o zahájení insolvenčního řízení na návrh jiného věřitele, neboť k zahájení insolvenčního řízení došlo téhož dne.

17. Žalobkyně nepovažuje dovolání za důvodné. Poukazuje zejména na to, že pohledávka, na kterou byly sporné platby plněny, vznikla a stala se splatnou před zahájením insolvenčního řízení a žalovaný ji tak měl uplatnit přihláškou pohledávky. Podle žalobkyně je doba vzniku pohledávky rozhodná pro posouzení věci sama o sobě a není třeba zkoumat, zda byl naplněn „důvod dovolenosti“ podle § 111 insolvenčního zákona, a to jen proto, že pohledávka, která se uplatňuje přihláškou, nemůže být po zahájení insolvenčního řízení „plněna v penězích“. Stane-li se tak, je takové jednání neúčinné. Též považuje za nerozhodné, zda šlo o dluh dlužníka z důvodu neodvedení pojistného za sebe jako zaměstnavatele nebo za své zaměstnance, neboť vždy jde o pohledávku žalovaného, a tedy dluh dlužníka, který se uplatňuje stejným způsobem. Plnění dlužníka je podle žalobkyně zvýhodněním žalovaného, neboť dlužník neuspokojil všechny pohledávky s přednostním uspokojením.

## III.
## Přípustnost dovolání

18. S přihlédnutím k době vydání napadeného rozsudku je pro dovolací řízení rozhodný zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), ve znění účinném do 29. 9. 2017 (článek II, bod 2. zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony).

19. Nejvyšší soud shledává dovolání přípustným podle § 237 o. s. ř. pro řešení problematiky dovoláním předestřené, neboť se jí dosud v dotčených souvislostech nezabýval.

## IV.
## Důvodnost dovolání

20. Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), se ze spisu nepodávají, a Nejvyšší soud se proto – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – zabýval správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

21. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

22. Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

23. S přihlédnutím k době uskutečnění zpochybněné platby se na danou věc uplatní níže uvedená

ustanovení insolvenčního zákona ve znění účinném od 1. 1. 2014.

24. Podle § 111 insolvenčního zákona, nerozhodne-li insolvenční soud jinak, je dlužník povinen zdržet se od okamžiku, kdy nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, nakládání s majetkovou podstatou a s majetkem, který do ní může náležet, pokud by mělo jít o podstatné změny ve skladbě, využití nebo určení tohoto majetku anebo o jeho nikoli zanedbatelné zmenšení. Peněžité závazky vzniklé před zahájením insolvenčního řízení je dlužník oprávněn plnit jen v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem (odstavec 1).

25. Omezení podle odstavce 1 se netýká úkonů nutných ke splnění povinností stanovených zvláštními právními předpisy (například § 6 odst. 1 zákona č. 61/1988 Sb.), k provozování podniku v rámci obvyklého hospodaření, k odvrácení hrozící škody, k plnění zákonné vyživovací povinnosti a ke splnění procesních sankcí. Dále se omezení podle odstavce 1 nevztahuje na uspokojování pohledávek za majetkovou podstatou (§ 168) a pohledávek jim postavených na roveň (§ 169); tyto pohledávky se uspokojují v termínech splatnosti, je-li to podle stavu majetkové podstaty možné (odstavec 2).

26. Právní úkony, které dlužník učinil v rozporu s omezeními stanovenými v důsledku účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení, jsou vůči věřitelům neúčinné, ledaže si k nim dlužník nebo jeho věřitel předem vyžádal souhlas insolvenčního soudu (odstavec 3).

27. Podle § 235 insolvenčního zákona jsou neúčinnými právní úkony, kterými dlužník zkracuje možnost uspokojení věřitelů nebo zvýhodňuje některé věřitele na úkor jiných. Za právní úkon se považuje též dlužníkovo opomenutí (odstavec 1).

28. Neúčinnost dlužníkových právních úkonů, včetně těch, které tento zákon označuje za neúčinné a které dlužník učinil poté, co nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, se zakládá rozhodnutím insolvenčního soudu o žalobě insolvenčního správce, kterou bylo odporováno dlužníkovým právním úkonům (dále jen „odpůrčí žaloba“), není-li dále stanoveno jinak (odstavec 2).

29. Podle § 237 odst. 1 insolvenčního zákona mají povinnost vydat do majetkové podstaty dlužníkovo plnění z neúčinných právních úkonů osoby, v jejichž prospěch byl neúčinný právní úkon učiněn nebo které z něho měly prospěch.

30. Podle § 239 odst. 4 insolvenčního zákona dlužníkovo plnění z neúčinných právních úkonů náleží do majetkové podstaty právní mocí rozhodnutí, kterým bylo odpůrčí žalobě vyhověno. Tím není dotčeno právo insolvenčního správce v případě, že šlo o peněžité plnění nebo že má jít o peněžitou náhradu za poskytnuté plnění, požadovat odpůrčí žalobou vedle určení neúčinnosti dlužníkova právního úkonu i toto peněžité plnění nebo peněžitou náhradu plnění. Vylučovací žaloba není přípustná.

31. Pro vypořádání dovolacích námitek jsou v poměrech projednávané věci přiléhavé následující judikatorní závěry:

> [1] V usnesení ze dne 29. 2. 2016, sen. zn. 29 NSČR 67/2014, uveřejněném pod číslem 62/2017 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 62/2017“), Nejvyšší soud [i s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2014, sp. zn. 29 Cdo 677/2011, uveřejněný pod číslem 60/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 60/2014“)], vysvětlil, že § 111 insolvenčního zákona (ve znění účinném do 31. 12. 2013) upravuje tzv. zákonnou neúčinnost právních úkonů, které dlužník učinil v rozporu s omezeními stanovenými v důsledku účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení, přičemž tato úprava má smysl (a může se prosadit) jen ve spojení s následným zjištěním úpadku dlužníka (rozhodnutí o zjištění úpadku dlužníka je tedy předpokladem aplikace § 111 insolvenčního zákona).

32. Z R 62/2017 také vyplývá, že až s účinností od 1. 1 2014 [po novele insolvenčního zákona provedené zákonem č. 294/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů] se neúčinnost podle § 111 insolvenčního zákona prosazuje výlučně odpůrčí žalobou insolvenčního správce (srov. § 235 odst. 2 insolvenčního zákona ve znění účinném od 1. 1. 2014).

> [2] V rozsudku ze dne 27. 9. 2018, sen. zn. 29 ICdo 108/2016, Nejvyšší soud dále vysvětlil, že není pochyb o tom, že právní úkon, jímž dlužník poruší pravidla formulovaná v § 111 odst. 1 insolvenčního zákona (aniž by šlo o případ, kdy to dovoluje § 111 odst. 2 insolvenčního zákona), bude zásadně právním úkonem, kterým dlužník zkracuje možnost uspokojení věřitelů nebo zvýhodňuje některého věřitele na úkor jiných.

33. Tamtéž Nejvyšší soud vysvětlil, že úprava obsažená v § 111 insolvenčního zákona jako korektiv zákonné neúčinnosti nezavádí test „konkursem“. Jinak řečeno, pro účely posouzení, zda jde o neúčinný právní úkon ve smyslu § 111 odst. 1 a 3 insolvenčního zákona, není významné, zda se takto věřiteli dostalo na úkor ostatních věřitelů vyššího uspokojení, než jaké by mu jinak náleželo v konkursu. Podstatné je, že šlo o právní úkon, který není podřaditelný některé z výjimek nastavených v § 111 odst. 2 insolvenčního zákona. Jedinou další korekcí [obdobně jako tomu bylo při výkladu neúčinnosti podle § 4a zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2007, sp. zn. 29 Odo 820/2005, jakož i důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2008, sp. zn. 29 Odo 1663/2006, uveřejněného pod číslem 86/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, jak na ně poukazuje i R 62/2017)] je rozhodnutí insolvenčního správce, že neúčinnost právního úkonu dlužníka neuplatní, neboť je pro majetkovou podstatu dlužníka v konečném důsledku výhodný (může jít např. o právní úkon, jímž dlužník v rozporu se zákazem formulovaným v § 111 odst. 1 insolvenčního zákona podstatně změní skladbu svého majetku tím, že jej zpeněží za cenu pro věřitele velmi výhodnou a peněžní prostředky zůstanou v majetkové podstatě). Částečná úhrada splatného dluhu ze smlouvy o půjčce, uskutečněná dlužníkem po zahájení insolvenčního řízení, pro kterou neplatí žádná z výjimek uvedených v § 111 odst. 2 insolvenčního zákona, je neúčinným právním úkonem dlužníka ve smyslu § 111 odst. 1 a 3 insolvenčního zákona, a to bez zřetele k tomu, že by šlo o plnění poskytnuté zajištěnému věřiteli.

> [3] V rozsudku ze dne 31. 10. 2017, sen. zn. 29 ICdo 76/2015, Nejvyšší soud vysvětlil, že právní úkon, který dlužník „učinil“ po zahájení insolvenčního řízení, nepodléhá úpravě obsažené v § 240 až § 242 insolvenčního zákona; jde o právní úkon, jehož neúčinnost má být poměřována úpravou obsaženou v § 111 insolvenčního zákona.

34. Předpoklady, za nichž lze vyslovit neúčinnost právních úkonů, které dlužník učinil před zahájením insolvenčního řízení vedeného na jeho majetek, jsou obecně (a logicky) nastaveny (v § 240 až § 242 insolvenčního zákona) přísněji, než předpoklady, za nichž lze označit za neúčinné právní úkony, které dlužník učinil poté, co nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení (§ 111 insolvenčního zákona).

35. V usnesení ze dne 21. 3. 2019, sen. zn. 29 ICdo 99/2017 (stejně jako v usnesení ze dne 28. 3. 2019, sen. zn. 29 ICdo 82/2017) Nejvyšší soud dovodil, že pro posouzení, zda neúčinnost právního úkonu dlužníka má být zkoumána v režimu § 111 insolvenčního zákona nebo v režimu § 240 až § 242 insolvenčního zákona, je určující, kdy projev vůle dlužníka skutečně vyvolal právní následky [jde o okamžik, kdy právní úkon nabyl právní účinnosti (kdy nastaly jeho právní účinky)].

> [4] V rozsudku ze dne 31. 10. 2016, sp. zn. 29 Cdo 3815/2014, Nejvyšší soud, s odkazem na závěry formulované již v R 60/2014, ozřejmil, že projev vůle, jímž dlužník plní dluh (peněžitý závazek) svému věřiteli, je právním úkonem ve smyslu § 34 zákona č. 40/1964 Sb., občanský

zákoník (ve znění účinném do 31. 12. 2013), jelikož jde o projev vůle směřující k zániku povinnosti splnit dluh (závazek), a lze mu tedy odporovat.

36. Tamtéž dodal, že nelze pochybovat o tom, že neúčinným právním úkonem může být také plnění na již splatný dluh. Prospěch, který se věřiteli dostane v důsledku takového zvýhodňujícího právního úkonu dlužníka, totiž nespočívá v tom, že věřitel dostane od dlužníka více, než by mu náleželo (nebýt úpadkové situace dlužníka), ale že je poskytnutým plněním zvýhodněn proti jiným věřitelům (kteří by měli v konkursu pro účely poměrného uspokojení z nedostatečného majetku dlužníka stejné postavení jako věřitel, jehož pohledávku se dlužník rozhodl takto uspokojit) [k tomu odkázal na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2016, sen. zn. 29 ICdo 5/2016]. Právě selektivnímu uspokojování jednoho věřitele v neprospěch ostatních věřitelů má institut neúčinnosti zvýhodňujících právních úkonů zabránit. Zásada par conditio creditorum (pari passu) neboli poměrného uspokojování nároků věřitelů (nezajištěných věřitelů) je jednou z hlavních zásad insolvenčního řízení, jež je modifikována zvláštními nároky některých věřitelů (srov. zejména § 296 a § 298 insolvenčního zákona). Podstatou neúčinnosti právních úkonů podle insolvenčního zákona je především zajištění ochrany věřitelů před právními úkony dlužníka, které v konečném důsledku krátí věřitele. Je rozhodující, zda dlužník dluh uhradil způsobem (v rozsahu), v jehož důsledku se věřiteli dostalo na úkor ostatních věřitelů vyššího uspokojení, než jaké by mu jinak náleželo v konkursu (dle § 241 odst. 1 insolvenčního zákona), čímž věřitele zvýhodnil oproti jiným věřitelům.

37. Uvedené závěry, byť formulované při výkladu § 235 a násl. insolvenčního zákona, jsou uplatnitelné i při výkladu § 111 insolvenčního zákona. Nejvyšší soud nemá žádných pochyb o tom, že lze-li odporovat právnímu úkonu dlužníka, jímž v době před zahájením insolvenčního řízení zvýhodní některého ze svých věřitelů, je nutno stejný úkon, učiněný dlužníkem (dokonce až) poté, kdy nastaly účinky zahájení insolvenčního řízení (v němž posléze bylo rozhodnuto o úpadku dlužníka), považovat za právní úkon neúčinný ve smyslu § 111 odst. 3 insolvenčního zákona.

> [5] V rozsudku ze dne 28. 2. 2018, sen. zn. 29 ICdo 37/2015, Nejvyšší soud dospěl k závěru, že právní úprava zvýhodňujících právních úkonů obsažená v insolvenčním zákoně v § 241 především nijak nerozlišuje právní úkony dlužníka (z hlediska jejich možné odporovatelnosti) podle toho, zda jimi dlužník plní povinnost smluvní, či „zákonnou“. Určujícím kritériem pro posouzení právního úkonu jako zvýhodňujícího pak nepochybně není ani okolnost, že povinnost k plnění byla dlužníku uložena pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu. Z pohledu § 241 insolvenčního zákona konečně není žádných rozdílů ani mezi tím, zda právní úkon dlužníka, jímž zvýhodňuje některé věřitele na úkor jiných, se týká závazků, jež mají původ v právu soukromém nebo veřejném.

38. Tamtéž uvedl, že za podmínek určených § 235 odst. 1 a § 241 odst. 1 insolvenčního zákona lze (úspěšně) odporovat i plnění dlužníka, které poskytl správci daně na základě zajišťovacího příkazu vydaného podle § 167 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, jako jistotu k zajištění úhrady daně.

> [6] V rozsudcích ze dne 27. 3. 2018, sen. zn. 29 ICdo 3/2016 a sen. zn. 29 ICdo 23/2016, uveřejněných pod čísly 69/2019 a 70/2019 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 69/2019“ a „R 70/2019“), a obdobně již i v rozsudku sen. zn. 29 ICdo 37/2015 Nejvyšší soud vysvětlil, že insolvenční zákon má ve vztahu k daňovému řádu povahu zákona speciálního (jehož uplatnění má v případě dlužníkova úpadku přednost) ohledně plnění těch funkcí daňového řádu, které se týkají vymáhání daňových pohledávek. To lze dokumentovat i tím, že daňové pohledávky vzniklé před rozhodnutím o úpadku dlužníka musí být přihlášeny do insolvenčního řízení a po dobu trvání účinků rozhodnutí o úpadku je zásadně nelze uspokojit jinak, než jak předjímá (podle zvoleného způsobu řešení úpadku dlužníka) insolvenční zákon.

39. Budiž dodáno, že ke stejným závěrům dospěla judikatura Nejvyššího soudu a Ústavního soudu již

při výkladu vztahu zákona o konkursu a vyrovnání a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků; srov. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2002, sp. zn. 29 Cdo 95/2000, uveřejněný v časopise Soudní judikatura číslo 4, ročník 2002, pod číslem 70, ze dne 31. 5. 2006, sp. zn. 29 Odo 730/2004, uveřejněný pod číslem 52/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, ze dne 29. 10. 2015, sp. zn. 29 Cdo 2102/2013, uveřejněný pod číslem 71/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo nález Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 544/2002, uveřejněný pod číslem 76/2005 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu (který je, stejně jako další rozhodnutí Ústavního soudu označené níže, veřejnosti dostupná též na webových stránkách Ústavního soudu).

40. Z takto ustanoveného judikatorního rámce lze pro poměry projednávané věci zejména zdůraznit, že je-li dlužník osobou s dispozičním oprávněním k nakládání s majetkovou podstatou, má po zahájení insolvenčního řízení právo činit právní jednání (jimiž nakládá s majetkovou podstatou a s majetkem, který do ní může náležet) pouze v rámci omezení nastavených dle § 111 insolvenčního zákona (jde o omezení, na něž odkazuje § 229 odst. 3 insolvenčního zákona). Ustanovení § 111 odst. 1 insolvenčního zákona definuje základní limity právních jednání dlužníka, při jejichž porušení jde dle § 111 odst. 3 insolvenčního zákona o neúčinné právní jednání, přičemž neúčinnost se zakládá pravomocným rozhodnutím insolvenčního soudu k odpůrčí žalobě insolvenčního správce (§ 235 odst. 2 insolvenčního zákona a R 62/2017), a to jen tehdy, je-li zjištěn úpadek dlužníka.

41. Jediné zákonné výjimky z tohoto pravidla upravuje § 111 odst. 2 insolvenčního zákona. Kromě toho pak je dán prostor insolvenčnímu soudu povolit dlužníku (buď z vlastní iniciativy – § 111 odst. 1 insolvenčního zákona, nebo k žádosti dlužníka či věřitele dle § 111 odst. 3 insolvenčního zákona), aby učinil právní jednání, jež by jinak splňovalo podmínky neúčinnosti. Nelze pominout i již zmíněné rozhodnutí insolvenčního správce, že neúčinnost právního jednání dlužníka neuplatní proto, že je pro majetkovou podstatu dlužníka v konečném důsledku výhodné. Žádné další výjimky nejsou dány.

42. Tyto výjimky je pak třeba vykládat restriktivně, k čemuž srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 12. 2016, sen. zn. 29 ICdo 77/2014, uveřejněný v časopise Soudní judikatura číslo 4, ročník 2018, pod číslem 53 (ústavní stížnost podanou proti tomuto rozhodnutí Ústavní soud odmítl usnesením ze dne 13. 2. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1498/17), a tam uvedený rozsáhlý přehled judikatury Nejvyššího soudu a Ústavního soudu.

43. Pro posouzení dané věci je nejprve určující odpověď na otázku, zda je platba pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti dle zákona č. 589/1992 Sb. právním jednáním nutným ke splnění povinností stanovených zvláštními právními předpisy. Jinak řečeno, zda sporné právní jednání (platba) vyhovuje této výjimce dle § 111 odst. 2 insolvenčního zákona.

44. Ustanovení § 111 odst. 2 insolvenčního zákona výslovně neuvádí jako zvláštní právní předpis zákon č. 589/1992 Sb., pouze odkazuje na příklad, a to na § 6 odst. 1 zákona č. 61/1988 Sb. Je proto nutné vyložit, jaké zvláštní právní předpisy jsou touto výjimkou míněny.

45. Důvodové zprávy k insolvenčnímu zákonu ani k jeho novelám se k této výjimce nijak nevyjadřují. Smysl a účel dané normy je tak třeba hledat v širších souvislostech za použití zásad insolvenčního řízení (§ 1 a § 5 insolvenčního zákona) a ve spojení s příkladným odkazem na zákon č. 61/1988 Sb.

46. Jak je patrné z výše uvedeného a při zdůraznění zásady restriktivního výkladu výjimek, lze říci, že v § 111 odst. 2 insolvenčního zákona jsou obsaženy velmi přísné výluky zaměřené na ty nejnutnější povinnosti dlužníka směřující na ochranu majetku dlužníka (viz provoz podniku), předcházení škod a ochranu vyživovaných osob či na zachování účelu procesních sankcí. V tomto duchu je pak nutné vykládat i výjimku o zvláštních právních předpisech (výjimka ohledně placení pohledávek dle § 168 a § 169 insolvenčního zákona je pouze upřesněním způsobu uspokojování těchto pohledávek a mezi

zkoumanými výjimkami má specifické postavení oproti zbývajícím, a to i proto, že byla doplněna až s účinností k 1. lednu 2014).

47. Z odkazu na § 6 odst. 1 zákona č. 61/1988 Sb. je zřejmé, že ustanovením § 111 odst. 2 insolvenčního zákona jsou míněny zvláštní právní předpisy zaměřené na specifické druhy povinností spojené se zvláštními druhy činností (podnikání), při nichž je třeba zajistit ochranu hodnot, jako jsou život, zdraví, čisté životní prostředí apod.

48. Ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 61/1988 Sb. (jak ve znění při přijetí insolvenčního zákona, tak v aktuálním znění) stanovuje povinnost dodržovat předpisy v oblasti hornické činnosti, činnosti prováděné hornickým způsobem, při nakládání s výbušninami a provozování podzemních objektů (viz § 1 odst. 1 zákona č. 61/1988 Sb.), které jsou samy o sobě značně rizikové s výrazným dopadem na krajinu, životní prostředí či zdraví, a je tak pochopitelně třeba přísných podmínek kontroly jejich výkonu. Zejména pak jsou subjekty tuto činnost provádějící povinny zajistit a dodržovat přísné podmínky hlavně pro bezpečnost a ochranu zdraví osob, bezpečnost provozu a ochranu pracovního prostředí.

49. Zákonodárce tedy neměl na mysli jakékoli zvláštní právní předpisy, zejména ne takové, které se vztahují na všechny podnikatele nebo zaměstnavatele. Tato výjimka vyslovuje vcelku samozřejmé pravidlo, že dlužník vykonávající nějakou specifikou až rizikovou činnost, při níž je třeba dodržovat speciální povinnosti ve vztahu k ochraně zdraví, zajištění bezpečnosti, čistého životního prostředí apod., je povinen tyto povinnosti nadále plnit, aby byly zmíněné hodnoty chráněny. Jde tak v uvedeném smyslu o stejnou výjimku jako při odvracení hrozící škody nebo plnění vyživovací povinnosti. Obdobně by mohly být příkladem uvedeny povinnosti při provádění činností či podnikání v energetice, chemickém a zbrojním průmyslu nebo v oblasti nakládání s nebezpečnými látkami a odpady.

50. Pohledávky žalovaného z titulu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vzniklé před zahájením insolvenčního řízení až do zjištění úpadku tedy musí být uplatněny přihláškou pohledávky. Platí tak pro ně stejný režim jako pro daňové pohledávky (srov. zejména R 69/2019 či R 70/2019). Jestliže poté, co nastanou účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, může dlužník takové pohledávky hradit pouze v rámci možností daných mu § 111 insolvenčního zákona, platí pro ně totéž co u zvýhodňujícího právního jednání dle § 241 insolvenčního zákona spočívajícího v platbě daňové povinnosti (viz rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3815/2014 a sen. zn. 29 ICdo 37/2015).

51. Další výhradu dovolatele lze shrnout tak, že sporné právní jednání nemůže být zčásti (ve vztahu k neupřesněným platbám za zaměstnance sraženým z jejich mezd) neúčinným dle § 111 insolvenčního zákona, protože kdyby je dlužník neprovedl, spáchal by trestný čin dle § 241 tr. zák.

52. Judikatura Nejvyššího soudu (jeho trestního kolegia) je ustálena v závěru, že předpokladem trestní odpovědnosti konkrétní osoby za trestný čin dle § 241 tr. zák. je, aby zaměstnavatel svým zaměstnancům z hrubé mzdy skutečně srazil příslušné částky na povinné odvody a neodvedl je. Z toho vyplývá i to, že musel mít k dispozici dostatek prostředků na výplatu hrubých mezd a částky sražené zaměstnancům použil na jiné účely nebo je ponechal na účtu u banky či v hotovosti v pokladně (srov. R 30/2001). V opačném případě, kdyby zaměstnavatel měl k dispozici jen částku peněz postačující na vyplacení čistých mezd zaměstnancům, avšak po jejich vyplacení by mu již nezbylo na odvedení odpovídajících částek daně z příjmů, pojistného na zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, trestného činu podle § 241 tr. zák. by se dopustit nemohl. Nemá-li zaměstnavatel dostatek peněžních prostředků k odvedení povinných částek v plné výši (je-li tedy insolventní nebo předlužen), měl by všechny své závazky uspokojit poměrně a rovnoměrně, jinak se za splnění dalších předpokladů vystavuje

nebezpečí trestního stíhání pro trestný čin zvýhodňování věřitele podle § 223 tr. zák. (srov. R 30/2001). Není-li pachatel (podnikatel, statutární orgán společnosti) schopen přizpůsobit hospodaření společnosti (podniku) tomu, aby plnil svou zákonnou povinnost odvádět platby uvedené v § 241 tr. zák., musí podnikání ukončit (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2001, sp. zn. 7 Tz 228/2001, usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tdo 456/2002, sp. zn. 8 Tdo 316/2012, sp. zn. 4 Tdo 814/2016, či ze dne 16. 1. 2019, sp. zn. 8 Tdo 1284/2018).

53. Jestliže tedy dlužník postupuje při plnění svých zákonných povinností (např. též dle zákona č. 589/1992 Sb.) v souladu s insolvenčním zákonem, tedy i v souladu s § 111 insolvenčního zákona, pak nepáchá trestný čin dle § 241 tr. zák.; takové jednání nemůže být trestné. Jinak řečeno, postupuje-li dlužník dle § 111 insolvenčního zákona, neporušuje tím svou zákonnou povinnost. V obecné rovině platí tento závěr pro všechny skutkové podstaty relativní neúčinnosti dle insolvenčního zákona. Proto nelze uvažovat o tom, že by neúčinnost právního jednání byla „vyloučena“ (potencionální) trestností takového jednání.

54. K tomu lze dodat, že takový výklad by de facto vytvářel další pohledávky státu s prioritním uspokojováním mimo taxativní výčty § 168 a § 169 insolvenčního zákona, neboť by hrozbou spáchání trestného činu byl dlužník nucen poskytovat platby uvedené v § 241 tr. zák. bez ohledu na zásady, pravidla a systém uspokojování pohledávek v insolvenčním řízení. To je nejen proti zásadám subsidiarity trestní represe a „ultima ratio“, ale i zcela proti základním zásadám uspokojování pohledávek v insolvenčním řízení (§ 1 a § 5 insolvenčního zákona). Jak výstižně uvedl odvolací soud, byla by při takovém výkladu úprava uspokojování pohledávek dle § 168 a § 169 nadbytečná.

55. Nadto nelze přehlédnout, že podle skutkových zjištění, jež dovolatel nezpochybňuje (a ani zpochybňovat nemůže), za rozhodný měsíc květen 2014 nebyly uhrazeny mzdy zaměstnancům, tudíž ani nedošlo k provedení srážek z jejich hrubých mezd. Ani proto nelze uvažovat o tom, že by neposkytnutím plateb žalovanému mohlo dojít k naplnění skutkové podstaty trestného činu dle § 241 tr. zák. (srov. opět R 30/2001).

56. Zbývá posoudit námitku dovolatele, podle níž dlužník při provedení platby ještě nemohl vědět o zahájení insolvenčního řízení.

57. Jak je vysvětleno výše (srov. zejména rozsudek Nejvyššího soudu sen. zn. 29 ICdo 76/2015 a usnesení Nejvyššího soudu sen. zn. 29 ICdo 99/2017), je pro posouzení, zda má být zpochybněné právní jednání neúčinné dle § 240 až § 242 nebo dle § 111 insolvenčního zákona, rozhodující okamžik, kdy dlužník učinil právní jednání, a okamžik, kdy nastoupily účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení.

58. Vědomost dlužníka o tom, že vůči němu bylo zahájeno insolvenční řízení, je naopak při posuzování neúčinnosti dle § 111 insolvenčního zákona nepodstatná. Je tomu tak mimo jiné proto, že každý si může informaci o zahájení insolvenčního řízení kdykoliv zjistit ve veřejně přístupném informačním systému veřejné správy – insolvenčním rejstříku (§ 419 odst. 1 a 3 insolvenčního zákona), což je jeden z důvodů, pro který je insolvenční rejstřík veřejně přístupný.

59. Z dosud uvedeného vyplývá, že dovolateli se nepodařilo zpochybnit správnost závěrů odvolacího soudu, které vedly k posouzení dlužníkem poskytnuté platby ve výši 50 000 Kč dne 30. 7. 2017 (tj. více než měsíc po té, co nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení) jako neúčinného právního jednání podle § 111 insolvenčního zákona. Potud je dovolání neopodstatněné, a Nejvyšší soud proto v uvedeném rozsahu dovolání zamítl podle § 243d písm. a/ o. s. ř.

60. Posledně uvedená námitka dovolatele však současně nastoluje otázku, zda v době provedení druhé platby ve výši 711 022 Kč již působily účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení.

61. Ze skutkových zjištění přitom plyne, že účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení nastaly (viz § 109 odst. 4 insolvenčního zákona) v 10:33 hodin dne 20. 6. 2014. Stejný den pak dlužník zaplatil částku 711 022 Kč dovolateli. Žádný z účastníků (zejména žalobkyně, jíž v tomto směru tíží břemeno tvrzení i důkazní) netvrdil a z předloženého (a k důkazu provedeného) výpisu z účtu dlužníka ze dne 20. 6. 2014 ani dalších provedených důkazů neplyne, zda sporná platba byla učiněna před tím nebo až poté, co nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení.

62. Odvolací soud se touto námitkou nezabýval, ač měl. Jeho posouzení je tak neúplné, a tudíž nesprávné. Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), napadený rozsudek ve zbývající části (vedle rozhodnutí ve věci samé ohledně platby ve výši 711 022 Kč spolu se závislými nákladovými výroky) zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1 a 2 o. s. ř.).

63. V dalším řízení se bude odvolací soud zabývat přesným okamžikem, k němuž dlužník uhradil částku 711 022 Kč, tedy tím, zda šlo o platbu provedenou dne 20. 6. 2014 po okamžiku, k němuž nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení (10:33 hodin), nebo poté, přičemž neopomene závěry formulované Nejvyšším soudem v rozsudku sen. zn. 29 ICdo 76/2015 a v usnesení sen. zn. 29 ICdo 99/2017. Důkazní břemeno k prokázání přesného času platby tíží žalobkyni, přičemž v případě nemožnosti prokázání této skutečnosti není možné spornou platbu posuzovat dle § 111 insolvenčního zákona, nýbrž dle § 240 až § 242 insolvenčního zákona.

64. Právní názor dovolacího soudu je pro odvolací soud závazný.